A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2005. december 15. *

A C-26/04. sz. ügyben,

az EK 226. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt a Bírósághoz 2004. január 27-én

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviseli G. Valero Jordana, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

a **Spanyol Királyság** (képviseli E. Braquehais Conesa, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes ellen

* Az eljárás nyelve: spanyol.

benyújtott keresete tárgyában,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: P. Jann tanácselnök, K. Schiemann, N. Colneric, J. N. Cunha Rodrigues (előadó) és E. Levits bírák,

főtanácsnok: F. G. Jacobs,
hivatalvezető: R. Grass,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

a főtanácsnok indítványának a 2005. július 7-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Keresetében az Európai Közösségek Bizottsága annak megállapítására kéri a Bíróságot, hogy egyrészt, mivel nem jelölte ki hivatalosan fürdőhelynek a Galícia autonóm tartományban, Pontevedra megyében, Moaña településen található „Vilela/A Videira", „Niño do Corvo" és „Canabal" nevű tengerpartokat, másrészt pedig mivel nem alakított ki programot a Ría de Vigo szennyeződésének csökkentésére, a Spanyol Királyság megszegte a fürdővizek minőségéről szóló, 1975. december 8-i 76/160/EGK tanácsi irányelv (HL 1976. L 31., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 1. kötet, 26. o.) 4. cikkének (1) bekezdéséből és a mészhéjú állatok

vizeinek minőségi követelményeiről szóló, 1979. október 30-i 79/923/EGK tanácsi irányelv (HL L 281., 47. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 1. kötet, 128. o.) 5. cikkéből eredő kötelezettségeit.

Jogi háttér

2 A 76/160 irányelv 1. cikke (2) bekezdésének a) pontja így határozza meg a fürdővíz fogalmát:

„a) »fürdővíz«: olyan folyó- vagy álló édesvíz, vagy ennek részei, és tengervíz, amelyben:

— a fürdés kimondottan megengedett az egyes tagállamok erre jogosult hatóságai által, vagy

— a fürdés nem tilos, és rendszerint nagyszámú fürdőző szokta igénybe venni;"

3 Ezen irányelv 3. cikke (1) bekezdésének értelmében a tagállamok határozzák meg valamennyi fürdőhely, illetve az egyes fürdőhelyek vonatkozásában a mellékletben található fürdővízre vonatkozó paraméterek határértékeit.

4 Az irányelv 4. cikkének (1) bekezdése előírja:

„A tagállamok meghozzák azokat az intézkedéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a fürdővíz minősége az ezen irányelv 3. cikke szerint megállapított határértékeknek az értesítéstől számított 10 éven belül megfeleljen".

5 A 79/923 irányelv 1. cikke így rendelkezik:

„Ezen irányelv a mészhéjú állatok halászatára alkalmas vizek minőségére vonatkozik, és alkalmazandó mindazokra a partmenti és édesvízzel kevert tengervizekre, amelyekről a tagállamok megállapítják, hogy védelemre vagy javításra szorulnak a bennük élő héjas (egy- és kéthéjú) puhatestű állomány életének és növekedésének biztosítása érdekében, és ezzel [is] hozzájárulnak az ember által közvetlenül fogyasztható, mészhéjú állatokból készült termékek jó minőségéhez".

6 Ezen irányelv 4. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„A tagállamok, először az ezen irányelvről szóló értesítésétől számított két éven belül, kijelölik a mészhéjú állatok halászatára használt vizeket".

7 Ugyanezen irányelv 5. cikke előírja:

„A tagállamok programokat alakítanak ki a szennyeződés csökkentésére és annak biztosítására, hogy a 4. cikknek megfelelően a kijelölt vizek a kijelöléstől számított hat éven belül megfeleljenek mind a tagállamok által a 3. cikknek megfelelően megállapított értékeknek, mind a melléklet G és I oszlopában található megállapításoknak".

8 A 79/923 irányelv melléklete 10., „Fekál coliformok/ 100 ml" című paraméterében „≤ 300 a mészhéjú állatok húsában és a mészhéjú állatok köpenyüregét kitöltő folyadékban" referenciaértéket ír elő. Ez az érték a melléklet „G" oszlopában található, tehát ez az érték főszabály szerint csak irányadó, és nem kötelező a tagállamok számára az irányelv 3. cikkének (2) bekezdése értelmében.

9 Ugyanakkor az 1. oldal alján található, a 10. paraméterre vonatkozó lábjegyzet előírja: „Azonban a mészhéjú állatokból készült termékek fogyasztóinak védelmét célzó irányelv megalkotásáig ez az érték kötelezően betartandó minden olyan vízterületen, ahol közvetlen emberi fogyasztásra alkalmas mészhéjú állatok élnek".

10 A Spanyol Királyság és a Portugál Köztársaság csatlakozásának feltételeiről, valamint a szerződések kiigazításáról szóló okmány (HL 1985. L 302., 23. o.) nem ír elő eltéréseket a Spanyol Királyság javára a 76/160 és a 79/223 irányelvek vonatkozásában, a spanyol fürdővizek minőségének 1986. január 1-jétől meg kell felelniük a 76/160 irányelvben rögzített kötelező határértékeknek, a 79/923 irányelv 5. cikkében előírt programokat pedig legkésőbb 1987. október 30-ig kellett kialakítani.

A jogvitát megelőző eljárás

11 Mivel a Bizottság úgy ítélte meg, hogy a Spanyol Királyság megszegte a 76/160 és a 79/923 irányelvekből eredő kötelezettségeit, 2001. január 25-i felszólító levelével a megindította az EK 226. cikk szerinti kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárást.

12 Miután nem fogadta el a spanyol kormánynak a felszólító levélre válaszként adott érvelését, a Bizottság indokolással ellátott véleményt bocsátott ki 2002. július 1-jén, és felhívta a Spanyol Királyságot arra, hogy az indokolással ellátott vélemény kézhezvételétől számított két hónapon belül fogadja el azokat a rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy megfeleljen az irányelvnek.

13 Mivel a Spanyol Királyság nem válaszolt az indokolással ellátott véleményre, a Bizottság benyújtotta a jelen keresetet.

A keresetről

Az első, a 76/160 irányelv megsértésére vonatkozó kifogásról

14 Ahogyan arra a Bizottság is rámutat válaszában, a Spanyol Királysággal szemben első kifogásában felhozott kötelezettségszegés abban áll, hogy nem jelölték ki fürdőhelynek a galíciai tengerpart három partrészét, és nem pedig abban, hogy a 76/160 irányelvben rögzített határértékeket nem tartották be.

15 A 76/160 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése ugyanis nem kötelezi kifejezetten a tagállamokat, hogy hivatalosan fürdőhelynek jelöljenek ki tengerpartokat vagy egyéb helyeket.

16 Ezen irányelv 1. cikke (2) bekezdésének a) pontja úgy határozza meg a fürdővíz fogalmát, hogy ezek olyan vizek, ahol a fürdés kimondottan megengedett az egyes tagállamok erre jogosult hatóságai által, vagy a fürdés nem tilos, és rendszerint nagyszámú fürdőző szokta igénybe venni. E meghatározás második részéből az következik, hogy a tagállamok megengedhetik a fürdőzést bizonyos vizekben anélkül, hogy ezeket a helyeket szükségszerűen fürdőhelynek kellene kijelölniük.

17 Amint arra a főtanácsnok is emlékeztet indítványának 14. pontjában, azt, hogy a 76/160 irányelv nem írja elő a szóban forgó vizek hivatalos kijelölését, az a tény is alátámasztja, hogy egyéb, a környezet és a közegészség védelmére vonatkozó irányelvek olyan rendelkezéseket tartalmaznak, amelyek kifejezetten kötelezik a tagállamokat arra, hogy bizonyos területeket vagy vizeket egy meghatározott időponton belül hivatalosan kijelöljenek, vagy elismerjenek.

18 Ebből következik, hogy a 76/160 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése nem kötelezi a tagállamokat arra, hogy hivatalosan fürdőhelyeket jelöljenek ki, ahogyan azt a Bizottság állítja.

19 Következésképpen az első kifogás nem megalapozott, tehát azt el kell utasítani.

A második, a 79/923 irányelv megsértésére vonatkozó kifogásról

20 A felek egyetértenek abban, hogy a Ría de Vigo vizeit a Spanyol Királyság hivatalosan mészhéjú állatok halászatára jelölte ki, a 79/923 irányelv 4. cikkének megfelelően.

21 A Spanyol Királyság ellenkérelmében elsősorban úgy érvel, hogy az irányelvnek az 1. cikkben meghatározott alkalmazási köre olyan vizekre korlátozódik, ahol „közvetlen emberi fogyasztásra alkalmas" mészhéjú állatok élnek. Az irányelvnek csak egy célja van: javítani a közvetlen emberi fogyasztásra alkalmas puhatestű állomány tenyésztésére szánt vizek minőségét. A Spanyol Királyság szerint a Ría de Vigo néhány övezete nem tartozik a közvetlen emberi fogyasztásra szánt mészhéjúak tenyésztési övezetei közé. A Ría de Vigóból ugyanis csak olyan mészhéjúak származnak, amelyek tisztító eljáráson esnek át, illetve fogyasztás előtt még egyszer pihentetik ezeket. Következésképpen a 79/923 irányelvben rögzített határértékek be nem tartása nem jelenti az irányelv 5. cikkének megsértését.

22 Ezt az érvelést nem lehet elfogadni. A 79/923 irányelv 1. cikke ugyanis előírja, hogy ezen irányelv mindazokra a partmenti és édesvízzel kevert tengervizekre alkalmazandó, amelyekről a tagállamok megállapítják, hogy védelemre vagy javításra szorulnak a bennük élő héjas puhatestű állomány életének és növekedésének biztosítása érdekében, „és ezzel hozzájárulnak az ember által közvetlenül fogyasztható, mészhéjú állatokból készült termékek jó minőségéhez". Az „ezzel [is] hozzájárulnak az ember által közvetlenül fogyasztható, mészhéjú állatokból készült termékek jó minőségéhez" tagmondat, amint azt a főtanácsnok is megállapította indítványának 43. pontjában, nem korlátozza az irányelv alkalmazási körét e cél elérésére, hanem inkább azt jelenti, hogy az irányelv egyidejűleg egy másik célkitűzést is követ, amelyet ugyanezen eszközökkel lehet elérni, mivel az „is" szó használata fontos e tekintetben. Ebből a megfogalmazásból az következik, hogy a szóban forgó irányelvet minden, közvetlen vagy kezelés utáni emberi fogyasztásra szánt mészhéjú állatok halászatára alkalmas vízre alkalmazandó.

23 Ezt az értelmezést megerősíti a 79/923 irányelv II. mellékletében az 1. oldal alján található, a 10. paraméterre vonatkozó lábjegyzet megfogalmazása. E lábjegyzet előírja, hogy a coliformok irányadó értékét kötelező értéknek kell tekinteni „minden olyan vízterületen, ahol közvetlen emberi fogyasztásra alkalmas mészhéjú állatok élnek". Ebből az következik, hogy a rögzített érték irányadó érték marad azon vizek vonatkozásában, ahol közvetlen emberi fogyasztásra nem alkalmas mészhéjú állatok élnek, ami azt mutatja, hogy az irányelv elsősorban e vizekre vonatkozóan alkalmazandó.

24 Ez az értelmezés megfelel a 79/923 irányelv céljának is, amint ez preambulumából kiderül. Ugyanis, ahogy az különösen ezen irányelv első, harmadik, hetedik és tizedik preambulumbekezdéséből következik, az irányelv célja a mészhéjú állatok vizeinek általános védelme, akár alkalmasak közvetlen emberi fogyasztásra a bennük élő mészhéjú állatok, akár nem.

25 Következésképpen a 79/923 irányelv a Ría de Vigo vizeire is alkalmazandó.

26 A Spanyol Királyság másodlagosan úgy érvel, hogy kidolgozta a Ría de Vigo szennyezése csökkentésének globális programját, és a szennyezés fokozatos csökkentésére irányuló intézkedések programját is meghatározta. Így a spanyol hatóságok a 79/923 irányelv 5. cikkének megfelelően jártak el.

27 A Bizottság nem vitatja e programok létezését, de úgy ítéli meg, hogy a szennyvizek kezelésének általános jellegű programjairól van szó, amelyek nem elégítik ki a 79/923 irányelv 5. cikkében foglalt, a mészhéjú állatok vizei szennyezésének csökkentésére irányuló egyedi programmal szemben támasztott követelményeket.

28 A C-298/95. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 1996. december 12-én hozott ítélet (EBHT 1996., I-6747. o.) 24. pontjából az következik, hogy a 79/923 irányelv arra kötelezi a tagállamokat, hogy egyedi programokat alakítsanak ki a mészhéjú állatok vizei szennyezésének csökkentésére.

29 Mivel a Spanyol Királyság által érvként említett szennyezéscsökkentő programok nem egyedi, a mészhéjú állatok vizei szennyezésének csökkentésére irányuló programok, a kötelezettségszegés megállapításának helye van.

30 A Bizottság második kifogását tehát megalapozottnak kell tekinteni.

31 Következésképpen meg kell állapítani, hogy mivel a Spanyol Királyság nem fogadott el a mészhéjú állatok vizei szennyezésének csökkentésére irányuló programot a Ría de Vigo vonatkozásában, nem teljesítette a 79/923 irányelv 5. cikkéből eredő kötelezettségeit.

A költségekről

32 Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A 69. cikk 3. §-ának első bekezdése alapján azonban részleges pernyertesség esetén a Bíróság elrendelheti a költségeknek a felek közötti megosztását, vagy határozhat úgy, hogy mindegyik fél maga viselje saját költségeit. A Bizottságot és a Spanyol Királyságot, mivel részleges pernyertesek lettek, kötelezni kell saját költségeik viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

1) **Mivel a Spanyol Királyság nem fogadott el a mészhéjú állatok vizei szennyezésének csökkentésére irányuló programot a Ría de Vigo vonatkozásában, nem teljesítette a mészhéjú állatok vizeinek minőségi követelményeiről szóló, 1979. október 30-i 79/923/EGK tanácsi irányelv 5. cikkéből eredő kötelezettségeit.**

2) **A Bíróság a keresetet ezt meghaladó részében elutasítja.**

3) **Az Európai Közösségek Bizottsága és a Spanyol Királyság maguk viselik saját költségeiket.**

Aláírások